

BURSA'NIN ÇEVRE SORUNLARI

Bursa'da görülen çevre sorunları; çarpık ve plansız kentleşme, su kirliliği, hava kirliliği, atıklar, görüntü kirliliği, turizm kaynaklı kıyı kirliliği, toprak kirliliği, gürültü kirliliği, orman tahribatı ve erozyon olarak sayılabilir.

Plansız Sanayileşme ve Kentleşme;

- İlimizin, 19.01.1998 tarihinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca onaylı 1/100 000 ölçekli Bursa 2020 Yılı Çevre Düzeni Planı mevcuttur. Bu plana uygun olarak yapılması gereken alt ölçekli planlar (1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planları ile 1/5000 ve 1/1000 Nazım-Uygulama İmar Planları) arasında uyumsuzluklar yaşanmaktadır,
- İşletmelerin, ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmeden faaliyete geçmesi ve/veya amacına uygun faaliyette bulunmaması,

Su Kirliliği;

İlimizdeki su kaynaklarının kirliliği; sanayi tesislerinden kaynaklanan evsel ve endüstriyel nitelikli atıksular, yerleşim alanlarından kaynaklanan evsel nitelikli atıksular, düzensiz katı atık depolama sahalarında oluşup su kaynaklarına ulaşan süzüntü suları, katı atıkların su havzalarına dökülmesi, tarımsal amaçlı yapılan sulamadan sonra oluşan drenaj suları ile erozyon kaynaklıdır.

İlimiz sınırları içerisinde kirliliğe maruz kalan su kaynakları ve kirlenme nedenleri

Su Kaynağı	Kirlenme				
	Evsel Sıvı Atıklar	Evsel Katı Atıklar	Endüstriyel Atıklar	Zirai Faaliyetler	Denizcilik Faaliyetleri
Marmara denizi	X	X	X	X	X
Uluabat Gölü	X		X		
İznik Gölü	X		X	X	
Nilüfer Çayı	X	X	X		
Orhaneli Çayı	X		X		
Emet Çayı	X		X	X	
M.Kemalpaşa Çayı	X		X		
Susurluk Çayı	X		X	X	
Kocasu	X		X	X	
Karsak Deresi	X		X		

Su kaynaklarının korunması amacıyla; kentimizde kurulan ve kurulacak atıksu arıtma tesisleri aşağıda özetlenmiştir:

	Atıksu Altyapı Yönetimi Adı	Atıksu Arıtma Tesisi Durumu	
Çalışır durumda olan atıksu arıtma tesisleri	BUSKİ	Batı Atıksu Arıtma Tesisi (87500m ³ /gün)	
		Doğu Atıksu Arıtma Tesisi(240000m ³ /gün)	
	BURSA OSB ATIKSU ARITMA TESİSİ	(toplam 80000 m ³ /gün)	220 işletmenin evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuları
	DEMİRTAŞ OSB ATIKSU ARITMA TESİSİ	(70000 m ³ /gün)	318 işletmenin evsel ve endüstriyel nitelikli atıksuları
	NİLÜFER ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Evsel atıksuları için BUSKİ ile protokol yapılmıştır.	
		Endüstriyel atıksuları için atıksu arıtma tesisi mevcut ve çalıştırılmakta ancak deşarj izin belgesi yok.	
YENİCE BELEDİYESİ ATIKSU ARITMA TESİSİ	Yenice Belediyesi sınırları içerisinde oluşan evsel ve endüstriyel nitelikli atıksular (3500m ³ /gün)		
Atıksu Arıtma tesisi mevcut olup sorunları olan tesisler	İNEGÖL OSB ATIKSU ARITMA TESİSİ	86 işletme+İnegöl ve Alanyurt Belediyesi Kanalizasyonu	
	S.S. YEŞİL ÇEVRE ARITMA TESİSİ İŞLETME KOOP.	Gürsu, Kestel Belediyelerinin kentsel nitelikli+ Gürsu, Kestel OSB + Kestel,Barakfakih Sanayi Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerin evsel ve endüstriyel atıksuları	
	KARACABEY BELEDİYESİ ATIKSU ARITMA TESİSİ	Karacabey Belediyesi sınırları içerisinde oluşan evsel ve endüstriyel nitelikli atıksular	
Devam eden atıksu arıtma tesisi projeleri	DERİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Atıksu arıtma tesisi inşaatı tamamlanmış olup montaj işlemleri devam etmektedir.	
	BUSKİ'nin Mudanya ve Gemlik Derin Deniz Deşarjı Projeleri	Proje onay işlemleri devam etmektedir.	
Atıksu Arıtma Tesisi kurmak üzere İş Termin Planı veren OSB'ler	BATI OSB, YENİŞEHİR OSB, MUSTAFAKEMALPAŞA OSB, MUSTAFAKEMALPAŞA MERMERCİLER OSB, İNEGÖL OSB+BELEDİYE		
Atıksu Arıtma Tesisi kurmak üzere İş Termin Planı veren Belediyeler	Çakırlı Belediyesi, Çeltikçi Belediyesi, Elbeyli Belediyesi, Keles Belediyesi, Mustafakemalpaşa Belediyesi (Yalıntaş, Tatkavaklı, Ovaazatlı, Tepecik Belediyeleri dahil), Orhaneli Belediyesi, Yeniköy Belediyesi, Yenişehir Belediyesi, Büyükşehir Belediyesi, Orhangazi Belediyesi, Boyalıca Belediyesi, Büyükorhan Belediyesi		
Atıksu Arıtma Tesisi kurmak üzere İş Termin Planı vermeyen Belediyeler	Narlıca Belediyesi, Sölöz Belediyesi, Yenisölöz Belediyesi, Alanyurt Belediyesi, İznik Belediyesi, Cerrah Belediyesi, Kınık Belediyesi, Yeşilova Belediyesi		

Atıksu Arıtma Tesisi kurmak üzere İş Termin Planı veren Belediyeler, Organize Sanayi Bölgeleri ve sanayi tesislerinin, yapmakla yükümlü oldukları atıksu arıtma tesisleri için Çevre Kanunu ve ilgili genelgede verilen süreleri kullanmaları nedeniyle, atıksulardan oluşan kirlilik devam etmektedir.

Hava Kirliliği;

İlimizde; yaşanan hava kirliliğinin başlıca nedenleri, endüstriyel faaliyetler, trafikte seyreden taşıtlar ve kış aylarında ısınma amaçlı yakıt kullanan işyeri ve konutlardır.

İlimizde, endüstriden kaynaklanan hava kirliliğine; sanayi kuruluşlarının yanlış yer seçimi ve çevre korunması açısından yeterli teknik önlemlerin alınmaması (baca filtresi, desülfürizasyon ünitesi vb.), uygun teknolojilerin kullanılmaması, enerji üreten yakma ünitelerinde vasıfsız ve yüksek kükürtlü yakıtların kullanılması neden olurken sayısı hızla artan motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazları da hava kirliliğine önemli miktarda katkıda bulunmaktadır. Bu amaçla, sanayi kuruluşlarının doğru yer seçimi sağlanmalı, çevre kirliliği oluşturmayacak gerekli teknik önlemleri almaları sağlanmalı, şehir merkezinde etkili olan ve trafikte egzoz gazlarından kaynaklanan hava kirliliği ile gürültü kirliliğinin azaltılması yönünde çevre yollarının bir an önce tamamlanması gerekmektedir.

Konutlar gibi sabit emisyon kaynaklarında ısınma amaçlı, düşük kalorili ve kükürt oranı yüksek kömürlerin yaygın olarak kullanılması ve yanlış yakma tekniklerinin uygulanmasını da emisyonu arttırıcı bir faktör olarak söyleyebiliriz. Bu amaçla, kısıtlı olan doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması teşvik edilmelidir.

İl Müdürlüğümüze yapılan gerek yazılı gerek sözlü şikayetler ve basında çıkan haberlere zamanında cevap verilebilmek, sanayi tesislerinin proseslerinden kaynaklanan emisyonları sürekli izlemek için, online izleme ağının ilk etabı 3 tesiste başlamıştır. 2. etapta 19 tesisin izleme ağına dahil olması için çalışmalar devam etmektedir.

İmar planlarına aykırı sanayi tesislerine çevre mevzuatını uygulama güçlükleri yaşanmaktadır. Çevresel izinlendirme sürecinde (emisyon, deşarj, geçici atık depolama vb. izinler), bazı sanayi tesislerinin Bursa İli için hazırlanan Çevre Düzen Planı hükümlerine uygun olmayan yerlerde kurulduğu ve faaliyet gösterdiği tespit edilmekte olup, söz konusu sanayi tesisleri için diğer tüm koşulların sağlanması halinde dahi belirtilen izin belgelerinin düzenlenmesi mümkün olamamaktadır.

Son yıllarda, doğalgaz fiyatları yükselme eğilimi göstermektedir. Bu nedenle, sanayi tesislerinde enerji elde edilmesi amacıyla kullanılan doğalgaz, maliyetleri yükseltmektedir. Sanayici, artan maliyeti düşürmek amacıyla, enerji elde etmek amacıyla kömür kullanımına geçmeye başlamıştır. Sanayi tesislerinde kömür kullanımına geçilmesi durumunda, ilimizin coğrafik konumu, topografik yapısı ve meteorolojik şartları plansız kentleşme, sanayileşmesi dikkate alındığında hava kirliliğinin artması kaçınılmaz olacaktır.

Atıklar

Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü maddeyi,

Katı atık: Üreticisi tarafından atılmak istenen ve toplumun huzuru ile özellikle çevrenin korunması bakımından, düzenli bir şekilde bertaraf edilmesi gereken katı atık maddeleri,

Evsel Katı atık: tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları,

Tehlikeli atık: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan atıklar ve bu atıklarla kirlenmiş maddeleri, ifade eder.

Çevre kirliliğine neden olan önemli bir unsur katı atık sorunudur. Katı atıkların çeşit ve bileşimi ülkelerin ekonomik gelişme düzeylerine göre farklılık göstermektedir. İlimizde katı atıkların miktarları, özellikleri ve bileşenleri, mevsimsel ve mahalle bazında farklılıklar göstermektedir. Evsel atıklar, ilçe ve ilk kademe belediyeleri tarafından toplanmakta ve Kent Katı Atık Depolama Alanı'na bertaraf edilmek üzere taşınmaktadır. İlçe belediyelerinden Kent Katı Atık Depolama Alanına gönderilen atık miktarları aşağıdaki şekil'de verilmiştir.

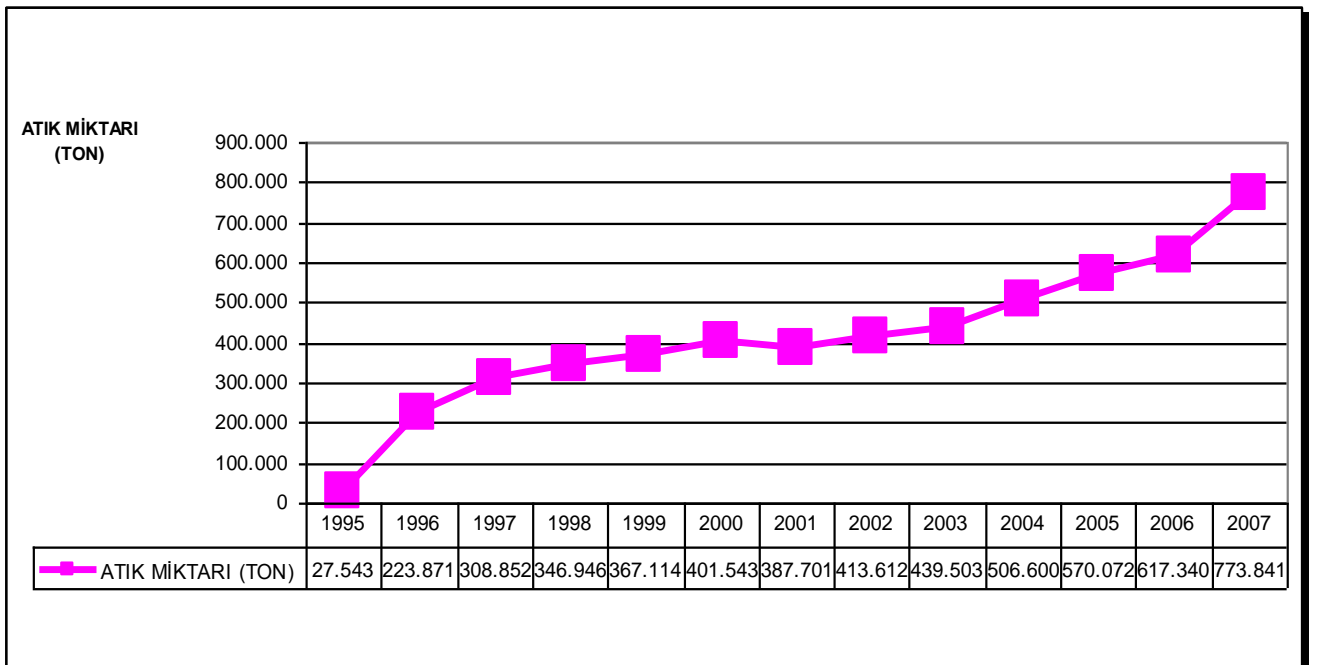
Kentimizde, atıklar, atık cinslerine göre ayrılıp, toplanmakta ve bertaraf edilmektedir. Atık yönetimi için;

1. Kaynakta Ayırım -Toplama -Taşıma,
 2. Değerlendirme - Bertaraf.
- olmak üzere iki ana aşama esas olarak alınmıştır.

Bu doğrultuda atıklar türlerine göre ayrılıp toplanmakta ve bertaraf edilmektedir. Kentimizde oluşan atıkları ise 4 ana grup halinde toplayabiliriz. Bu gruplar;

1. Evsel Atıklar,
2. Endüstriyel Atıklar.
 - 2.1.Tehlikeli olmayan proses atıkları
 - 2.2.Tehlikeli atıklar
3. Ambalaj Atıkları
4. Özel Atıklar (Hafriyat atıkları, tıbbi atıklar, atık yağlar, bitkisel atık yağlar, pil ve aküler, ömrünü tamamlamış lastikler)

Kentimizde atıklar, bu çerçevede yönetmeliklere uygun olarak bertaraf edilmek üzere ayrılmakta, toplanıp taşınmaktadır.

Atık üreticileri tehlikeli atıklarını, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda, lisanslı tehlikeli atık taşıma araçlarıyla, lisanslı tehlikeli atık bertaraf / geri-kazanım tesislerine göndererek bertaraf ettirmek zorundadır. Tehlikeli Atıklar için İlimizde bertaraf tesisi bulunmamaktadır ancak, Lisanslı/geçici-çalışma izinli geri kazanım tesisleri bulunmaktadır.

Lisans/Geçici-Çalışma İzni Alan Tehlikeli Atık Geri-Kazanım/Bertaraf Tesisleri

FİRMA ADI	ADRES	FAALİYET KONUSU	TESİSTE İŞLENECEK ATIK TÜRLERİ	LİSANS/İZİN NO	LİSANS/İZİN B./SON TARİHİ
ABS AYDIN BOYA KİMYA SANAYİ	Yaylacık Köyü Aşağıçakıllar Mevki Nilüfer / BURSA TEL:0 224 482 25 25 FAX:0224 482 22 06	Geri Kazanım	Atık solvent ve boya çamurundan antipas boya geri kazanımı	R5 16 0001	17.05.2008
İSLAMOĞLU PLASTİK	Minareliçavuş Mah. Dokumacılar Sitesi 7.Blok. 101.Sk. No:49-51 BURSA	Geri Kazanım	Tehlikeli ve tehlikesiz atık kablo geri kazanımı	Geçici çalışma izni (3 ay)	Başlangıç tarihi 15.10.2007

Tehlikeli ve Özel Atıkları İlave Yakıt Olarak Kullanmak Üzere Lisans Alan Firmalar

FİRMA ADI	ADRES	FAALİYET KONUSU	TESİSTE İŞLENECEK ATIK TÜRLERİ	LİSANS/İZİN TARİHİ VE LİSANS NO	LİSANS/İZİN B./SON TARİHİ
BURSA ÇİMENTO FABRİKASI A.Ş.	P.K. 10 16371 BURSA Tlf:0 224 3721560- 3724410 Faks: 0 224 3721660	Yakma	v I. ve II. Kategori Atık Yağlar	13.12.2005 Lis No: R1 16- 001	13.12.2008

2007 Yılında Bursa'dan Geri Kazanım/Bertaraf Tesislerine Gönderilen Tehlikeli Atık Miktarları:

Toplam Tehlikeli Atık: 17.407.242 kg.

Toplam Atık Yağ: 2.672.927 kg.

Toplam Bitkisel Atık Yağ: 423.049 kg

Atık Pil ve Akümülatör: 205 kg.

Toplam Ömrünü Tamamlamış Lastik: 22.120 kg.

Toplam Atıklar: 20.989.673 kg.

2007 Yılında Bursa'da Faaliyet Gösteren Firmalar' dan İZAYDAŞ' a Gönderilen Atık Miktarları:

Toplam Depolanan:1.008.164 kg.

Toplam Yakılan: 3.104.971 kg.

Toplam Özel İşlem: 22.694 kg.

Toplam Tehlikeli atık: 4.135.829 kg.

Tıbbi atıklar, Kent Katı Atık Depolama Alanı'nda çöp dökümü yapılan yerlerde evsel atıklar içerisine açılan çukurlarda kireçlendikten sonra gömülerek bertaraf edilmektedir. Tıbbi atıkların, yönetmelik doğrultusunda sterilizasyon yöntemi ile bertaraf edilmesi için 2007 yılı sonunda ihalesi yapılmış ve inşaatına başlanmıştır. Tesisin, 2008 yılında işleme alınması planlanmaktadır.

Tıbbi atıklar, Büyükşehir Belediyesi tarafından oluşturulan program dahilinde hastaneler, tıp merkezleri, poliklinikler ve sağlık ocaklarından toplanmaktadır. Tıbbi atıklar, araçlardaki konteynerlerle toplanmaktadır. Aynı konteynerlerden hastanelerde de mevcut olup, toplama sırasında dolu olan konteyner alınıp, boşu bırakılarak toplama yapılmaktadır. Sağlık ocakları ve kliniklerde atık miktarı az olduğundan atıklar, Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtildiği şekilde delinme ve taşınmaya dayanıklı çift kat kalınlığı 100 mikron olan kırmızı plastik torbalara konulmaktadır.

Atığı toplanan hastane sayısı 26, sağlık ocağı ve poliklinik sayısı ise 280'dir. Tıbbi atık bedelleri her yıl için İl Mahalli Çevre Kurulu tarafından belirlenmektedir. 2007 yılında 1.926,35 ton tıbbi atık toplanarak bertaraf edilmiştir.

Aylık Bazda Toplanan Tıbbi Atık Miktarları (2007)

AYLAR	MİKTAR (TON)
OCAK	147,20
ŞUBAT	149,85
MART	168,40
NİSAN	160,05
MAYIS	175,10
HAZİRAN	163,57
TEMMUZ	158,25
AĞUSTOS	159,28
EYLÜL	153,15
EKİM	159,75
KASIM	169,05
ARALIK	162,70
TOPLAM	1926,35

İlimizde fabrikalardan kaynaklanan atık yağların ve araç bakım onarım servislerinden kaynaklanan motor yağlarının Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği gereğince kategorilerine göre geri kazanım firmalarına, atık yağları alternatif yakıt olarak kullanan çimento vb. fabrikalarına ya da İZAYDAŞ'a gönderilerek geri kazanımı / bertarafı sağlanmaktadır.

Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde; kullanılmış pillerin ayrı toplanması için çalışmalar devam etmektedir. Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kuruluş olan Pil İthalatçıları Derneği ile Büyükşehir Belediyesince 1 yıllık bir protokol imzalanmış ve bu protokol kapsamında dernek tarafından temin edilen pil bidonları 7 merkez ilçedeki (Osmangazi, , Nilüfer, Yıldırım, Gemlik, Gürsu, Kestel ve Mudanya) mahalle muhtarlıklarına, okullara, alışveriş merkezi v.b. yerlere dağıtılmıştır.

İlimizde faaliyet göstermekte olan, Emniyetli Hurda Geri Dönüşüm İletişim tekstil Otomotiv Nakliyat İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine, müracaatı üzerine ilgili Yönetmelik çerçevesinde, Valiliğimizce "Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni" verilmiştir.

18 Mart 2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında döküm alanları ruhsatlandırılmaktadır. Bu yönetmelik kapsamında ilk etapta, Büyükşehir Belediyesi sorumluluk alanı içerisinde bulunan, zaman içerisinde kum ve çakıl gibi malzemelerin alınarak topografyası bozulmuş çukur alanlar belirlenmiş ve tabii zemin kotuna kadar doldurulması şartıyla ruhsatlandırılmıştır. Aralık 2007 sonu itibarıyla İlimizde 26 adet Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları Depolama Sahası ruhsatlandırılmıştır. 2007 yılında ruhsatlandırılan saha sayısı 11' dir.

Ruhsatlı Hafriyat Döküm Alanları

NO	ADI	ADRESİ	SON DURUM (Aralık 2007 İtibariyle)	TEL	KAPASİTE (m ³)
1.	Nilay Hafriyat	Yunuseli Çukurlar mevki/ Osmangazi	(DOLDU)	451 30 03	20 000
2.	Geçit Hafriyat	Geçit Girişi		254 10 33	100 000
3.	Sinta A.Ş.	Yunuseli Çukurlar mevki	(DOLDU)	242 17 16	550 000
4.	Paşadayıoğulları	Aksungur köyü Uluyol Altı mevki		549 21 92	5 750
5.	Turgut Hacıoğulları	Yunuseli Çukurlar mevki		246 56 03	69 628
6.	KARATAŞ Madencilik İnş. Taah. San.Tic.Ltd.Şti.	Dokuzgözler-Yıldırım		3317650-51	680 000
7.	41 No.lu Geçit Kam.S.S.Taşıyıcılar Koop	(Hamitler)	(DOLDU)	2446753	70 000
8.	GEZER İnşaat	(Hamitler)	(DOLDU)	4522499	180 000
9.	Paşadayıoğulları	Hasköy Yolu		246 56 03	150.000
10.	ALPAN İnş.	(Çimento Fab. Kil ocakları)		0 266 8115300	540.500
11.	Paşadayıoğulları	Hasköy Yolu		246 56 03	157.400
12.	ZEYTİNBAĞI Belediyesi	İzkaya Mevkii		563 21 51	104.000
13.	ZEMİN Hafriyat	Nilüfer Köyü		243 31 88	470 000
14.	İNTAF İnş. Suat MUTAFOĞULLARI	Yolçatı Köyü	(DOLDU)	223 44 29	63.600
15.	DAKA İnş.Hafr.San.Tic.Ltd.Şti.	Yolçatı Köyü		246 81 78	260.100
16.	Müsamettin İÇÖZ	Hasköy Yolu 1. Km.		549 24 10	42.200
17.	Çiğdem İnş	Balabancık Köyü Kumtarla Mevkii		451 50 47	178.500
18.	GEZER İnşaat	(Aksungur, Ahmetbey)		4522499	345.609
19.	Hasan ŞEN	Hamamlıkızık Dokuzgözler Mevkii		331 76 50	96.410
20.	Naif DAĞ	Yaylacık Köyü Göbel Mevkii	(DOLDU)	249 11 81	94.200
21.	ALICI-PA Ltd. Şti	Geçit Çınarlı Mevkii		244 63 65	25.550
22.	Suat MUTAFOĞULLARI	İnş.Sn.Tic.Ltd.Ş Yolçatı		223 44 29	36.000
23.	41 No.lu Geçit Kam.SS.Taşıyıcılar Koop.	Hasköy Yolu		244 67 53	119.565
24.	DAKA İnş.Hafr.San.Tic.Ltd.Şti.	Yolçatı		246 81 78	139.186
25.	AKÇALAR Belediyesi			488 50 05	200.100
26.	Paşadayıoğulları	Geçit Mah. 6332 ada,364 parsel		246 56 03	144.615

Gürültü Kirliliği;

İl sınırları içerisinde gürültü sorunu oluşturan kaynaklar olarak; kent içi ulaşımda, kentten geçen ana ulaşım yollarında, yerleşim merkezi yakınındaki sanayi kuruluşlarında, yerleşim merkezi içinde kalan eğlence yerlerinde oluşan gürültü sayılabilir.

İl sınırları içerisinde yerleşim merkezlerinde oluşan gürültü sorununu önlemek amacıyla; sanayi kuruluşlarında yönetmeliğe uygun önlemlerin alınması, sanayi kuruluşlarının yerleşim dışına nakledilmesi, kent içi trafik gürültüsünü azaltmak için yol kenarlarının ağaçlandırılması vb. önlemler alınması ve eğlence yerlerinin kontrolü ve yönetmeliğe uygun tedbirlerin alınması sağlanmaktadır.

İl Sınırları İçinde Orman Alanları Kaybı

İlimiz sınırları içerisinde; tarla açma, yangın, yerleşim alanı, sanayi alanı, yol yapımı, maden arama/işletme, turizm, yakacak gibi nedenlerden dolayı orman alanlarının kaybedilmesi söz konusu olabilmektedir. Kaybedilen tarım toprakları; değişik sektörlerde faaliyet gösterecek fabrikalar kurulması, mermer, granit ve kum ocağı faaliyetleri, madencilik faaliyetleri, organize sanayi bölgelerinin kurulması, imar planları, çevre düzeni planları, çevre yolları, demir yolları yapımı ve rekreasyon amaçlı tesisler kurulması gibi sebeplerle amaç dışı kullanılmaktadır.

II Sınırları İçinde Hassas Yörelere Sınıfa Giren Alanlar ve Bu Alanları Etkileyen Çevre Sorunları

Hassas Yörenin				Hassas Yörenin Çevre Sorunları														
Adı	Bulunduğu Yerleşim Merkezi	Koruma Statüsü *	Yüzölçümü (ha)	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
Uludağ Milli Parkı	Osmangazi	Milli Park, Sit Alanı	12 762		x			x		x				x	x	x		
Uluabat Gölü	Uluabat	Sulak Alan, Sit Alanı	13 500 - 17 425		x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	
İznik Gölü	İznik-Orhangazi	Sulak Alan, Sit Alanı	29 830		x	x	x	x	x						x	x		
Kocaçay Deltası	Karacabey	Sulak Alan, Sit Alanı	yaklaşık 20 000		x	x	x	x	x	x	x				x			
Suuçtu	Mustafakemalpaşa	Orman içi dinlenme yerleri	10							x				x				
Oylat Mesire Yeri	İnegöl	Orman içi dinlenme yerleri	6,9							x				x				
Mezitboğazı	İnegöl	Orman içi dinlenme yerleri	2							x				x		x		
Gümüştepe	Nilüfer	Orman içi dinlenme yerleri	36,5							x				x		x		
Yeniköy	Karacabey	Orman içi dinlenme yerleri	11,5							x				x				
Atatürk Ormanı	Nilüfer	Orman içi dinlenme yerleri	124							x								
Ovakorusu	Karacabey	Yaban hayatı geliştirme sahası, Ayı Barınağı, Sülün Üretim Sahası	28 611						x	x	x		x	x	x			
Çamlıbel Mesire Yeri	Mudanya	Orman içi dinlenme yerleri	6,8															

* Özel Çevre Koruma Alanı, Milli Park, Sulak Alanları, Sit Alanları, Av Hayvanlarının Koruma ve Üreme Sahası vb.

Hassas Yörenin Çevre Sorunları:

- Hava kirliliği
- Su kirliliği
- Tarımsal kaynaklı kirlilik
- Endüstri kirliliği
- Yasadışı tür toplama

f) Kaçak avlanma

g) Yangın

h) Kaçak ağaç kesimi

i) Sulak alanların drene edilerek veya doldurularak kurutulması

j) Kaçak yapılaşma

k) Turizm sektörünün talepleri

l) Hassas bölgede doğal yapıdan uzaklaşma (Hassas bölgede doğal yapıdan uzaklaşma; ormanlarda plansız yada eski yıllara ait planlı yararlanmalar olabileceği gibi, çığ, toprak kayması, sel vb. doğal afetler sonucu ortaya çıkan olumsuz tablolar olarak tanımlanabilir.)

m) Ulaşımdan kaynaklanan kirlilik

n) Kaçak kum, torf ve toprak alımı

o) Diğer

Bu bölgelerden bazılarında su kirliliği mevcutken bazılarında sanayi kuruluşlarından kaynaklanan kirlenme söz konusu olmakta bazılarında kaçak avlanma nedeniyle yaban hayatı türlerinde azalma gözlenmekte, bazılarında erozyon, bazılarında ise turizm kaynaklı bir tahribat görülmektedir.

Erozyon

İl sınırları içerisinde en sık karşılaşılan erozyon türleri; oluk ve oyuntu erozyonu şekillerinde su erozyonudur. Daha hafif düzeylerde rüzgar erozyonu ve heyelan erozyonu ile de karşılaşılabilmektedir. İlimizin iklimsel özellikleri ile akarsuları erozyona doğal olarak sebep olurken yanlış arazi kullanımı, aşırı otlatma, orman kesimi ve çarpık kentleşme de sosyo-ekonomik faktörler olarak erozyona sebep olmaktadır. Ancak erozyonla; akarsu yataklarının ıslahı, ağaçlandırma yapılması, mera amenajmanının yapılması, çiftçilerin eğitimi, teraslama yapılması, münavebeli ekim dikim, anızın sürülerek toprağa karıştırılması, arazi toplulaştırılması ve şeritsel ekim yolları ile mücadele edilmektedir.

Turizm

Ayrıca İlimizde turizm amaçlı kullanılmakta olan kıyı alanları da bulunmaktadır. Ancak doğal yapıya uygun olmayan hızlı ve çarpık, imar planına aykırı yapılaşma, orman alanlarının bu nedenle kaybedilmesi, turizm faaliyetleri sonucu oluşan katı atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı sırasında oluşan problemler ile sıvı atıkların arıtılmadan deşarjı sonrasında ortaya çıkan kıyı ve görüntü kirliliği gibi çevre sorunları oluşmaktadır.

**Kaynak: - Bursa Valiliği İl Çevre Müdürlüğü Bursa İl Çevre Durum Raporu
2006**